

A faint, blue-tinted world map is visible in the background of the top left section of the page.

RUNDSKRIV

NR 12/2019

Dato: 16. desember 2019

Til: Bankene

Att: Ansvarlig for betalingsformidling – Straksbetaling

Kontaktperson i Bits: André Hoff

Arkivref: Bits

Rundskriv fra Bits gir informasjon om regelverk, standarder og anbefalinger. Rundskrivet stiles til det fagmiljø som antas å ha mest nytte av informasjonen. Det forutsettes at mottaker sørger for intern distribusjon i egen organisasjon. Rundskrivene er også tilgjengelig på www.bits.no.

Realtidsbetalinger i Norge - Oppstart av pilot og utrulling av Straks 2.0-løsningen

Alle banker må innen 15. juni 2020 kunne motta Straksbetalinger i henhold til «Regler om straksbetalinger med sikkert oppgjør» (Straks 2.0).

Det vises til Bits rundskriv 8/2019 «Straksbetalinger - Etablering av ny løsning med sikkerhet for oppgjør» hvor det ble orientert om at banknæringen i Norge etablerer en ny og forbedret infrastruktur for straksbetalinger som gir sikkerhet for oppgjør av straksbetalinger og utvider bruksområdene. I tillegg inneholdt rundskriv 8 vedlegg «Straks 2.0 – løsningsbeskrivelse».

Straksbetalinger er i sterk vekst og i november måned 2019 ble det gjennomført over 12 millioner straksbetalinger i Norge.

Bits ønsker med dette rundskrivet å informere bankene om:

1. Status for Prosjekt Straks 2.0
2. Regelverk og krav
3. Hva bankene må gjøre
4. Priser og fakturering
5. Straks 2.1 ISO 20022 formater
6. Ytterligere informasjon

1. Status for Prosjekt Straks 2.0

Prosjektet Straks 2.0 ble igangsatt i oktober 2018 med formålet å forbedre den eksisterende løsningen for straksbetalinger i Norge. Prosjektet er ledet av Bits. En rekke banker deltar i prosjektet og viktige bidragsyttere er Norges Bank og Nets/Nets Norge Infrastruktur (NNI).

Prosjektet er nå i avsluttende faser og det som pt. gjenstår er å ferdigstille avbruddstester. Planen er at løsningen settes i pilotproduksjon i januar 2020.

Piloten ventes avsluttet i uke 9 og det åpnes for utrulling for andre banker (onboarding) fra uke 10.

Straks 2.0 løsningen vil oppheve dagens begrensning på maksimalt 500.000 kr pr overføring og oppgjørrisikoen mellom banker vil bli tilnærmet eliminert ved at banker med oppgjør i Norges Bank avsetter særskilt likviditet i Norges Banks oppgjørssystem (NBO) som sikkerhet for oppgjøret. Private oppgjørsbanker vil besørge oppgjør for nivå-2 banker.

2. Regelverk og krav

Etter behandling i styret har Bits fastsatt «Regler for straksbetalinger med sikkert oppgjør» som skal gjelde for straksbetalinger som gjennomføres i NICS Real. Reglene bygger på dagens «Regler om straksbetalinger» (Straks 1.0-regler), men er tilpasset og utvidet for de nye rettigheter og forpliktelser som følger av at det skal være sikkerhet for oppgjøret av straksbetalingene. De nye reglene tar også høyde for senere tilpasninger og forbedringer av infrastrukturen, herunder innføring av ISO 20022 som meldingsstandard, jf punkt 5 nedenfor.

En sentral, ny felles komponent for Straks 2.0 er NICS Real som sørger for et nytt avregnings- og oppgjørsløp i NICS. NICS Real vil kommunisere med Straks FOI. NICS Real vil ha en tredelt oppgave:

- Sørge for at det bare gjennomføres Straksbetalinger dersom betalingsbank har tilstrekkelig likviditet.
- Forestå avregningen av Straksbetalinger og sende avregningen til NBO for oppgjør (fem ganger pr dag: 06:00 – 09:35 – 11:35 – 13:35 – 15:35).
- Distribuere konteringsdata til bankene etter at avregningen er gjort opp.

Sentralt for bankers deltagelse i Straks 2.0 er:

- Nivå 1-bankene må avsette likviditet på særskilt konto (Straks LOM) i NBO.
- Nivå 2-bankene må avtale egen CAP (RealCAP) for straksbetalinger med sin oppgjørsbank.

Som følge av etableringen av NICS Real er det også behov for en oppdatert tilknytningsavtale for NICS mellom den enkelte bank og NNI og for bankenes tilslutning til nye NICS-regler. Tilrettelegging for dette vil gjøres i eget løp rett etter årsskiftet.

Som følge av styrets behandling av Straks 2-reglene har Bits fastsatt følgende:

Alle banker, både nivå 1 og nivå 2, skal innen 15. juni 2020 kunne motta Straksbetalinger i henhold til «Regler om straksbetalinger med sikkert oppgjør» (Straks 2.0).

Regelverket gjelder fra 6. januar 2020 og er og vil da være tilgjengelig på www.bits.no.

3. Hva bankene må gjøre

Bankene er tidligere informert om de tekniske kravene og de tekniske løsningene knyttet til Straks 2.0. Det er Bits' inntrykk av de aller fleste datasentraler er godt i gang med å legge til rette for Straks 2.0 i egne løsninger.

Så langt har det i varierende grad vært kommunisert til kundene at banker i Norge tilbyr betalinger i realtid. Bits håper at bankene ved implementering av Straks 2.0 synliggjør for kundene at banker i Norge tilbyr realtidsbetalinger.

I overgangsperiode til Straks 2.0 vil Straks FOI vil sørge for følgende ruting i forbindelse med overgangsperioden mellom Straks 1.0 og 2.0:

- Dersom både betalerbank og mottakerbank er på Straks 2.0 rutes transaksjonen som Straks 2.0 til NICS Real (Ny løsning).
- Dersom en av bankene er på Straks 1.0 og den andre er på Straks 2.0 rutes transaksjonen som Straks 1.0 til vanlig avregning i NICS Netto, dvs. som Straks 1.0 i dag.

Bankene må gjøre følgende:

1. Klargjøre for overgang fra Straks 1.0 til Straks 2.0. Onboarding starter i uke 10 i 2020. Bits minner om at det er bankenes ansvar å sørge for at tredjeparter (inkludert Vipps), som banken har avtale med om gjennomføring av straksbetalinger, er kjent med prosjektet og at eventuell tilrettelegging skjer slik at banken oppfyller de krav som følger av «Regler for straksbetalinger med sikkert oppgjør».
2. Sørge for nødvendig utvikling dersom banken har behov for dette som betaler- eller mottakerbank.
3. Vurdere beløpsgrenser i bankens kundekanaler. Nåværende grense på kr. 500.000 i StraksFOI blir fjernet når alle banker er over på Straks 2.0.

4. Tilrettelegge for mottak av 5 nye NIBE-filer pr virkedag for straksbetalinger (uavhengig av filer fra NICS Netto).
5. Avklare avtalemessige forhold til Norges Bank eller privat oppgjørsbank. Heri åpning av Straks LOM for avsetning av likviditet i Norges Bank eller RealCAP hos privat oppgjørsbank.

Prosesen for onboarding er lagt opp som følger:

1. Vurdere behov for oppstartsmøte med banker/bankgrupperinger (datasentraler) for planlegging av test og onboarding. Behov for opplæring og informasjon vurderes.
2. Tilrettelegging og åpning for test mot NICS Real/Straks FOI og Norges Bank/privat oppgjørsbank.
3. Gjennomføring av testfase/testcase. Bits utarbeider sjekkliste som banken må signere utført.
4. Prosess og dag for produksjon avtales.
5. Forutsetninger for produksjonssetting:
 - a) Tilganger Straks FOI/NICS Real er etablert.
 - b) Nivå 1-bank: Tilganger til NBO Online etablert og åpning av Straks LOM er gjennomført
 - c) Nivå 2-bank: Avklare med oppgjørsbank om RealCAP i NICS Real
6. Plan for produksjonssetting:
 - a) Dag 1: Åpning, avsette likviditet/sette RealCAP. Avregning kjøres uten transaksjoner. Bank vil motta tomme NIBE-filer.
 - b) Dag 2: Kontrollert åpning for gjennomføring av straksbetalinger i Straks 2.0
 - c) Prodsetting dag 3. Verifisere og eventuelt videre åpning.
7. Oppfølging og etterkontroll. Løsningen har funksjon for umiddelbar tilbakerulling til Straks 1.0.

Bits er behjelpelig med detaljer rundt de avtalemessige og tekniske elementene av Straks 2.0 løsningen, se liste over kontaktpersoner nederst i dette rundskrivet.

4. Priser og fakturering

Straks FOI

Følgende prismodell vil gjelde:

- Basispris per transaksjon opprettholdes på kr 0,20.
- Det innføres rabattmodell basert på samlet oppnådd volum som følger:

Fra (ant transaksjoner per år)	Til (ant transaksjoner per år)	Rabatt per Trinn
0	10 000 000	0,0%
10 000 000	25 000 000	7,5%
25 000 000	45 000 000	12,5%
45 000 000	90 000 000	16,0%
90 000 000	100 000 000	20,0%
100 000 000	120 000 000	30,0%
120 000 000	150 000 000	70,0%
150 000 000	180 000 000	75,0%
180 000 000	---	80,0%

Rabatten gjelder for transaksjoner innenfor det enkelte trinn.

- Faste priser for abonnement opprettholdes på dagens nivå.
- Faste priser for utvikling bortfaller fra 2020.

NNI vil fakturere bankene som følger:

- Abonnementsprisen for drift faktureres månedlig etterskuddsvis.
- Transaksjonsprisen faktureres månedlig etterskuddsvis basert på reelt transaksjonsvolum.

Transaksjonspris

For transaksjonspriser vil Bits og NNI enes om volumprognose på transaksjoner for kommende år. Basert på prismodell med volumrabatter beregnes en gjennomsnittspris per transaksjon som faktureres gjennom året. Gjennomsnittsprisen kan, dersom partene blir enige om det, justeres i løpet av året slik at man ved årsslutt oppnår en mest mulig korrekt pris for året. Ved årsslutt gjøres en avregning (pro et kontra oppgjør) som fordeles per bank basert på deres andel av transaksjoner for det året innbetalingen gjelder.

Abonnementspris

For abonnementspriser vil det settes en pris for kommende år med fordeling per bank ihht prismodell fastsatt av Bits. Dersom det gjennom året skjer endringer i fordelingen per bank som følge av fusjoner, nedleggelser eller at nye banker kommer til, kan/må fordelingen justeres. Ved årsslutt skal kontraktens avtalte abonnementspris være fakturert. Dersom endringer gjennom året medfører at totalt fakturert for året avviker fra avtalen, skal Nets ved årets slutt gjøre en avregning (pro et contra).

NICS Real

Transaksjonsprisen i NICS Real er kr 0,025. Det er ingen faste priser eller rabatter for NICS Real.

Faktureringsrutiner er som NICS for øvrig.

5. Straks 2.1 - ISO 20022 formater

Det er et ønske fra banknæringen om å implementere ISO 20022 formatene i betalingsystemene. Den store fordelen for bankene er at kostnadene knyttet til Straks FOI'en bortfaller.

Etter behandling i styret 28. november vil Bits igangsette et prosjekt for å ta i bruk ISO 20022 formatene for straksbetalinger gjennom NICS Real. Dette prosjektet benevnes Straks 2.1 og vil medføre at StraksFOI kan saneres når alle banker er over på nytt format.

Bits vil komme tilbake til bankene med detaljer og spesifikasjoner knyttet til Straks 2.1 når dette foreligger. Banker som er interessert i å delta i prosjektet og eventuelt pilot kan kontakte Bits.

6. Ytterligere informasjon

Nye rundskriv og informasjon vil distribueres etter hvert som ny relevant informasjon for utrulling blir tilgjengelig. Eventuelle spørsmål kan stilles til Bits AS som følger:

Prosjekt og regelverk	André Hoff	andre.hoff@bits.no	90 13 50 30
Straksbetalinger og ISO	Erik Bergersen	erik.bergersen@bits.no	91 74 83 05
NICS Real	Mari Braaten	mari.braaten@bits.no	90 95 87 97
NIBE	Morten Krøgenes	morten.krogenes@bits.no	92 64 69 47

Med vennlig hilsen

Bits AS

André Hoff
fagsjef